

LAKIALOITE 145/2007 vp

Laki sairausvakuutuslain 9 luvun 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Yhdenvertaisuuslain (21/2004) 4 §:n mukaan viiranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Lain mukaan tulee erityisesti muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät yhdenvertaisuuden toteutumista. Adoptiovanhempien perheissä perhe-etuudet ovat kuitenkin heikommät kuin perheissä, joihin on syntynyt biologinen lapsi. Vanhempainpäivärahauden pituus riippuu siitä, syntyykö vai adoptoidaanko lapsi perheeseen.

Adoptiolapsen vanhemmille myönnetään vanhempainpäivärahaa 234 arkipäivältä, jos lapsi on perheeseen tullessaan vastasyntynyt. Jos lapsi tulee perheeseen myöhemmin kuin 54 arkipäivän kuluttua syntymästä, vanhempainrahaa maksetaan 200 arkipäivältä. Koska adoptoitava lapsi ei pääsääntöisesti ole perheeseen tullessaan vastasyntynyt (kotimaisessa adoptiossa biologisella äidillä on 8 viikon harkinta-aika, ja Suomeen ulkomailta tulevien lapset ovat useimmiten 1—2-vuotiaita), maksetaan vanhempainrahaa käytännössä lain tarjoama vähimmäismäärä, 200 arkipäivää. Tämä on 63 päivää vähemmän kuin biologisille vanhemmille myönnettävän äitiys- ja vanhempainvapaan yhteispituus. Vanhempainrahaa maksetaan 0—6-vuotiaan lapsen adoptoineille vanhemmille.

Adoptioperheissä arkipäivä on samanlaista kuin muissakin perheissä. Adoptiolapsen elämä ennen perheeseen tuloa on kuitenkin saattanut sisältää katkoksia kiintymyssuhteissa, sillä hän on saattanut joutua eroamaan hoitajistaan useita-

kin kertoja. Lapsi on saattanut elää koko elämänsä laitoksessa eikä tiedä, kuinka perhe-elämää eletään. Perusteluksi ottovanhempien lyhyemmälle vanhempainvapaalle on esitetty mm. sitä, että koska ottoäiti ei ole synnyttänyt, hänellä ei ole katsottu olevan terveyteen perustuvaa tarvetta äitiysvapaaseen. Perheeseen adoptoidulla lapsella voi kuitenkin olla esimerkiksi mielenterveyden ylläpitämiseen liittyviä tarpeita, joihin tarvitaan paljon ottovanhempien aikaa ja huomiota.

Kasvussa olevissa kansainvälisten adoptioiden tapauksissa lapsi tutustuu ensimmäistä kertaa suomalaiseen yhteiskuntaan. Vanhemmat tarvitsevat aikaa opettaakseen lapselleen perhe-elämää, suomalaisessa yhteiskunnassa toimimista sekä uuden kielen. Suhde uuteen perheeseen tarvitsee aikaa kehittyäkseen. Turvallisen kiintymyssuhteen muodostuminen vie aikaa.

Suomi on perustuslaissaan (6 §) sitoutunut kohtelemaan lapsia tasaveroisesti yksilöinä. Myös eduskunnan työ- ja tasa-arvovaliokunta on lausunnossaan (TyVL 22/2006 vp — HE 112/2006 vp) katsonut ottolapsiperheiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta olevan perusteltua, että ottovanhempien vanhempainrahakausi olisi samanpituihin kuin muillakin vanhemmillä eli 263 päivää. Epäkohdat perhe-etuuksissa kuluttavat niitä adoptioperheiden voimavaroja, joita tarvittaisiin lapsen tukemiseen ja kasvattamiseen.

Lapsi sopeutuu päivähoitoon ja kouluun paremmin saavutettuaan turvallisen kiintymyssuh-

teen perheessään. Adoptioperheiden perhe-
etuuksien tasa-arvoistaminen edesauttaa ongel-
mien ennaltaehkäisyä.

Vanhempainpäivärahat tulisikin maksaa yh-
denmukaisesti riippumatta siitä, syntyykö vai
adoptoidaanko lapsi perheeseen. Tällöin kaikil-

la perheillä olisi käytössä 263 vanhempainpäivä-
rahopäivää (sekä mahdollinen isäkuukausi).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan la-
kiehdotuksen:*

Laki

sairausvakuutuslain 9 luvun 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 9 luvun 12 §:n 1
momentti, sellaisena kuin se on laissa 912/2007, seuraavasti:

9 luku

Vanhempainpäivärahat

12 §

Ottovanhemman vanhempainrahakausi

Ottolapsen hoidon johdosta ottovanhemmalle
tai hänen aviopuolisolleen maksetaan vanhem-
painrahaa tai osittaista vanhempainrahaa 263 ar-

kipäivältä. Vanhempainrahakautta pidennetään
sitä kuin 10 §:n 3 momentissa säädetään, jos
samalla kertaa on otettu hoidettavaksi useampia
ottolapsia.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____.

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2007

Krista Kiuru /sd
Anneli Kiljunen /sd
Tuula Väättäinen /sd
Veijo Puhjo /vas
Timo Soini /ps
Pia Viitanen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Reijo Kallio /sd
Minna Sirnö /vas
Merja Kyllönen /vas
Jutta Urpilainen /sd
Antti Vuolanne /sd
Merja Kuusisto /sd

Päivi Lipponen /sd
Katja Taimela /sd
Pauliina Viitamies /sd
Satu Taiveaho /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Heli Paasio /sd
Susanna Huovinen /sd
Kari Rajamäki /sd
Matti Saarinen /sd
Ilkka Kantola /sd
Marko Asell /sd
Sirpa Paatero /sd
Lauri Kähkönen /sd

LA 145/2007 vp — Krista Kiuru /sd ym.

Valto Koski /sd
Rakel Hiltunen /sd
Hannakaisa Heikkinen /kesk
Pentti Tiusanen /vas

Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Jyrki Kasvi /vihr
Pentti Oinonen /ps